

τὴν ἀπέφευγον ἢ τὴν ἀπώθουν καὶ ἦσαν σκαιαὶ τὴν συμπεριφορὰν. Τὰς πρῶτας τούτων συνεῖρεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτῆς μετὰ γλυκεῖος μήλου, τὰ δὲ δευτέρας μετὰ ὀξέος· οὕτω δὲ κατώρθωσε νὰ εὖρη σημεῖον ἐκφράζον ἠθικὴν κρίσιν.

Ἡ Mrs Samson, ἡ παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος τῆς Λάουρας ἐν τῷ περὶ αὐτῆς βιβλίῳ τῆς γράφει πρὸς ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς:

«Θὰ μ' ἐρωτήσῃ τις ἴσως πῶς ἀναγινώσκετε βιβλία εἰς τὴν Λάουραν ; —Κάθημαι πρὸς τ' ἀριστερά, κρατοῦσα τὸ βιβλίον διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ σχηματοποιοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς. "Ἄλλο τι δὲν πράττω. Ἐκείνη διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τῆς, ἣν κινεῖ ἐλαφρῶς ἐπὶ τῶν δακτύλων μου, ὅχι ὅμως μὲ δύναμιν δυναμένην νὰ ἐμποδίσῃ τὰς κινήσεις αὐτῶν, συλλαβίζει ἢ μᾶλλον ἀναγινώσκει τὰς λέξεις. Δὲν φαίνεται λαμβάνουσα συνείδησιν ἐκάστου γράμματος πλειότερον ἡμῶν ὅσας ἀναγινώσκομεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν».

Ἡ Λάουρα κατώρθωσεν οὕτω νὰ μάθῃ πολλά. Ἐγένετο ἱκανὴ νὰ γράφῃ τὰς ἰδίαις αὐτῆς σκέψεις ἐν ἰδίῳ ἡμερολογίῳ, νὰ διατηρῇ ἄλληλογραφίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας τῆς καὶ ἄλλων προσώπων καὶ ἐκείνη μὲν ἔγραφε διὰ μολυβδίδος, αἱ δὲ ἐπιστολαὶ αὗς ἐλάμβανε, ἡ ἦσαν γεγραμμέναι διὰ καρφίδος καὶ τότε ἀνεγίνωσκεν αὐτὰς διὰ τῆς ἀφῆς ψάφουσα τὴν ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τοῦ χάρτου ἐξοχὴν τῶν γραμμάτων, ἢ διὰ μελάνης, καὶ τότε ἀνέθετεν εἰς φίλην τῆς νὰ διερμηνεύσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν εἰς τὴν δακτυλογικὴν γλῶσσαν.

Οὕτω ἡδυνήθη τὸ παντέρημον ὄν νὰ ἔλθῃ εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ κόσμου, νὰ γίνῃ μέλος τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς ἀνηλεῶς εἶχεν ἐξορίσῃ αὐτὸ ἡ ἄσπλαγχνος μοῖρα !

Ἄρ. Η. Κουρτίδης.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Εἰς τὸ Μανιάκι, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἐκ τῶν τριακοσίων μαχητῶν, δὲν ἀπέμεινεν οὔτε ἓνας ζωντανός. Ὁ ἥλιος, προβάλλων ἀπὸ τὰς χιόνας τῶν βουνῶν, τοὺς ἐχαιρέτισεν, ὀρθίους ὄλους, ἐφώτισε τὰς λευκάς των φουστανέλλας, ἐθώπευσε τὰς μαύρας κόμας των, ἀπήστραψεν εἰς τοὺς φλογερούς των ὀφθαλμούς, κατωπτρίσθη εἰς τὸν χάλυβα τῶν σπαθιῶν των, ἐchrύσωσε τῶν ἀρμάτων των τὰς λαβὰς. Καὶ τότε, δύνων ἐκεῖ κάτω, μέσα εἰς τὸ πέλαγος, τοὺς ἀποχαιρετίζει λυπημένος, νεκρούς, σκορ-

πισμένους ἐπάνω εἰς τὸ χῶμα, καὶ χάνεται ἀργά, ἀργά, ὡς μέγα κλειόμενον ἐρυθρὸν ὄμμα, ὅπερ σβύνον θέλει ἀκόμῃ νὰ ρίψῃ τελευταῖον βλέμμα πρὸς τοὺς γενναίους. Ὅλην τὴν ἡμέραν, αἵτοι καὶ ἀποτοί, ἐπάλαισαν πρὸς τὴν θύελλαν τῶν σφαιρῶν, ἀντέστησαν εἰς τὴν χάλαζαν τῶν βομβῶν, κατήσχυναν τὴν βροχὴν τῶν μύδρων, ἐχλεύασαν τὴν ὀρμὴν τῆς ρομφαίας καὶ τῆς λόγχης τὴν βίαν. Καὶ ἀφοῦ ἔφαγαν τὴν μπαρούτην μετὰ τὴν χοῦφταν, ἀφοῦ καὶ τὸ ἔσχατον σπειρὶ τῆς ἐσώθῃ μέσα εἰς ταῖς παλάσκαις των, ἀφοῦ ἐρραγίσθη καὶ τοῦ τελευταίου ὅπλου των ἡ κάρνα, ἀφοῦ καὶ τὸ ὑστατον γιαταγάνι ἔσπασε μέσα εἰς τὸ χέρι των, ἔπεσαν χαμαὶ ἄψυχοι ναί, ἡττημένοι ὄχι. Κ' ἐν τῷ μέσῳ των, ὁ Παπαφλέσσας, πρῶτος ἀρχίσας τὴν σφαγὴν, καὶ τελευταῖος σταματήσας, πελιδνός, ξαπλωμένος, μετὰ πλατεῖαν πληγὴν ἐπὶ τοῦ στήθους, κρατεῖ ἀκόμῃ τὸ θραυσμένον τμήμα, αἰμοστάζον μετὰ σφικτὰ τὰ δάκτυλα, ἐν σπασμῷ ἔρωτος καὶ λύσσης. Καὶ ὁ Αἰγύπτιος ἀνέροχεται, ἐν καλπασμῷ ἵππων καὶ κλαγγῇ ξιφῶν, ἐν ἡχῷ τυμπάνων καὶ σαλπίγγων βοῇ, ἐνῷ τὰ μπαϊράκια του, ἀναπεπταμένα, φρίσσουν εἰς τὸν ἄνεμον τῆς ἐσπέρας, καὶ τὰ μισοφέγγαρα ἀστράπτουν ἐπὶ τοῦ καθαροῦ ὀρίζοντος τῆς δύσεως. Μυρμηκιᾶ, ἀνὰ τὴν πεδιάδα καὶ τὰ πρανῆ, ὁ συρφετός, καὶ βαρὺ ἀκούεται τὸ βῆμά του. Ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ἐκ τοῦ λυθροῦ γῆς, οἱ ἄραβες βαδίζουσι ἐπιμόχθως, τῶν ἀλόγων τὰ πέταλα γλυστροῦν. Ἀλλ' ἡ χαρὰ ἐπὶ τῇ ἀνελπίστῳ νίκῃ εἶνε τόση, τόση εἶνε ἡ μετὰ τὸν φόβον ἡδονή, ὥστε φέρει αὐτοὺς ταχεῖς πρὸς τὸν ἀνήφορον, ταχεῖς φέρει αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ράχην. Ἦδη ὁ ἀρχηγός των ἔφθασεν εἰς τὴν ὀφρὺν τοῦ λόφου, ἀνέβη, καὶ ἐπ' αὐτῆς, ἐστάθη, περιέφερε τὸ βλέμμα, ἐκύτταξε τὰ κοκκινίζον ἔδαφος, ὅπερ πίνει λαιμάργως τὸ αἷμα τῶν ἀνδρείων, ἐπεσκόπησε τὸν ἀνερχόμενον στρατόν, εἶδε κύκλῳ τοὺς πεσόντας. Καὶ μ' ἀνοιχτόν τὸ ὄμμα, ἐκπληκτον, ἀναμετρᾷ τοὺς ὑψηλοὺς κορμούς των, τὰ εὐρέα στέρνα των, καὶ τοὺς βραχίονάς των τοὺς νευρώδεις, τὰς ὠραίας των μορφάς, τὰ μέτωπά των τὰ ἀγέρωχα. Καὶ ἐπὶ τὴν τραχεῖαν ὄψιν του, ὡς νέφος τι διέρχεται, τὸ βλέμμα του θολοῦται ἐλαφρῶς, ἀδιόρατος παλμός συσπᾷ τὰ χεῖλη του.

— Κρίμα νὰ χαθοῦν τέτοιοι λεβένταις!

Καὶ βλέπει, βλέπει γύρω, βλέπει θαυμάζων, βλέπει ἀπορῶν, ὥσάν νὰ μὴν πιστεύῃ πῶς ἐχάθησαν τοιοῦτοι ἄνδρες, ὅτι κείτονται ἀναίσθητοι, καὶ δὲν κοιμῶνται μόνον, διὰ νὰ ξυπνήσουν πάλιν φοβερώτεροι, πῶς καὶ ὁ ἴδιος Θάνατος ὑπῆρξεν ἰσχυρότερος αὐτῶν.

— Ποιὸς εἶναι ὁ Παπαφλέσσας;

Οἱ ὁδηγοὶ του ἔσπευσαν, προσέδραμον, ἔδειξαν τὸ πτώμα, λάσιον,

περιρρεόμενον ἐκ τοῦ ἰδρωτός τοῦ ἀγῶνος, κατερρακωμένον τὰ φορέματα, μαῦρον ἀπὸ τοῦ καπνοῦ.

— Σηκώστε τον μωρέ· πάρτε τον ! . . . Πάρτε τον· πλύντε τον ! . . . Πλύντε το τὸ παλληκάρι !

Δύο ἄνδρες, ἔλαβαν αὐτὸν ἀπὸ τῶν μασχαλῶν, τὸν ἤγειραν, τὸν ἔστησαν ἐπάνω εἰς τοὺς πόδας του, κ' ἐβάδισαν, διευθυνόμενοι πρὸς παραρρέουσαν πηγὴν, Ἐκεῖ, τοῦ ἔπλυναν τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, ἐξέτριψαν τὸν πηλὸν καὶ τὸν ἰδρωτὰ, τὸν ἐκαθάρισαν ἐκ τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῆς ἀσβόλης, τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ἰχώρος, τὸν ἐσπόγγισαν, διηυθέτησαν τὰ ξεχισμένα του ἐνδύματα, κ' ἐγύρισαν ὀπίσω, φέροντές τον.

— Στήστε τον ἐκεῖ ἀποκάτω !

Οἱ ἄνδρες, κρατοῦντες ἑκατέρωθεν αὐτόν, ὤδευσαν πρὸς τὸ δειχθέν δένδρον, τὸν ἀπέθηκαν παρὰ τὴν ρίζαν του, τὸν ὕψωσαν, καὶ τὸν ἀκούμβησαν, τὸν ἐστερέωσαν ἐπὶ τὸ στέλεχος αὐτοῦ, τὸν ἰσορρόπησαν, ὥσάνει ζῶντα. Ἐπειτα ἐτραβήχθησαν, ἀπεμακρύνθησαν, καὶ τὸν ἀφῆκαν μόνον, βασταζόμενον διὰ τῆς ἰδίας του δυνάμεως. Τὸ πτώμα ἐπανεμείνεν ἀκίνητον, εὐθύ, στηρίζον ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τὴν ράχιν, τὸν θώρακα προτεταμένον, καὶ κρεμάμενα τὰ χεῖρα, μὲ ἀναπόσπαστον τὸ τμήμα τοῦ σπασμένου χαντζαριοῦ, τὰ σκέλη διεστῶτα, ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν. Τότε, ὁ Ἰμβραϊμὴς πλησιάζει βραδύως πρὸς τὸ δένδρον, ἵσταται καὶ προσθλέπει σιγαλὸς ἐπὶ μακρὸν τὸ ἄπνουν πτώμα τοῦ ἀντιπάλου, καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης ἥτις ἀνέτελλε τὴν ὥραν ἐκείνην αἱματόχρους, ὥσεί βαφεῖσα καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ ἡλύθρου τοῦ χυθέντος κατὰ τὴν μάχην, ὑπὸ τοὺς σειομένους κλάδους οἵτινες ἀνέφρισσον πενθίμως, φιλεῖ, παρατεταμένον φίλημα, τὸν ὀρθιον νεκρόν.

Μιχαὴλ Μητσάκης.

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΝΙΤΣΑ

Στὸ μικρουλάκι τὰ χωριὸ ποῦ ἔχει κρυφτῇ, λές ἀπὸ ζήλεια, μακριὰ ἀπὸ τὰν κόσμον, στὴ ποδιά τοῦ μεγάλου βουνοῦ, κ' ἔχει βαθειὰ κρυμμένα ἀπ' ἀνθρώπου μάτι τὰ πρόσχαρα σπητάκια του μέσα σ' ἀδιάβατο λόγκο ἀπὸ κερασιές κι' ἀνθισμένους κήπους, ποῦ ἀπὸ κάθε βράχο του καὶ κάθε μονοπάτι ἀναβρύει καὶ ἀπὸ μιὰ παγόβουσι, ποῦ τὸ κατασταλάζουν ἀπ' τὲς ψηλές κορφές τοῦ βουνοῦ, ποῦ ὑψώνεται κατακέφαλά του